

**ORIENTAL UNIVERSITETI
TILLAR-1 KAFEDRASI**

**«YOSH ARABSHUNOSLAR
FORUMI»**

**TALABALAR ILMIY-AMALIY
ANJUMAN MATERIALLARI**

16-dekabr, 2025-yil

TOSHKENT-2025

Mas’ul muharrir:

Nasirova Malika – Oriental universiteti
Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektori

Ma’sul muharrir o‘rinbosari:

Rahmatova Gavhar – Oriental universiteti Tillar-1 kafedrası mudiri, dotsent

Tahrir hay’ati:

Yakubova Feruza – Oriental universiteti Tillar-1 kafedrası katta
o‘qituvchisi

Tadjiyeva Umida – Oriental universiteti Tillar-1 kafedrası katta
o‘qituvchisi

Chimpo‘latova Sevara – Oriental universiteti Tillar-1 kafedrası o‘qituvchisi

Siddiqova Ma’mura – Oriental universiteti Tillar-1 kafedrası stajyor
o‘qituvchisi

Abdullayeva Shahnoza – Oriental universiteti Tillar-1 kafedrası stajyor
o‘qituvchisi

Nashrga tayyorlovchi:

Sotvoldiyev Sirojiddin – Oriental universiteti Tillar-1 kafedrası v.b. dotsenti

Taqrizchilar:

Rustamiy Salima – Oriental universiteti Tillar-1 kafedrası professori

Djurayeva Feruza – Oriental universiteti Tillar-1 kafedrası dotsenti

3. Nasirova M. O'rganilayotgan til (arab) tarixi. – Toshkent, 2022.
4. Nuriddinov E., Zokirov Sh., Ismatullayev F. Jahon tarixi. Eng yangi davr. – Toshkent: Innovatsiya-ziyo, 2021.
5. Qadimgi Arabiston tarixi va madaniyati.
6. <https://hujjat24.uz/product/qadimgi-arabiston-tarixi-va-madaniyati>
7. Qadimgi Arabiston tarixi (elektron kutubxona manbasi).
8. <https://kutubxona.samduuf.uz/download/4006>
9. [file:///C:/Users/user/Downloads/ZDIFT+0327%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/ZDIFT+0327%20(2).pdf)

ZAMONAVIY DUNYODA ARAB TILINING AHAMIYATI

Muhammadxonova Muniraxon
Oriental universiteti Filologiya fakulteti
4- kurs talabasi
Muhmmadxonovamunira03@gmail.com
Ilmiy rahbar: U.Mirsadikov

Annotatsiya: Ushbu maqolada arab tilining zamonaviy dunyoda tutgan o'rnini va uning tarixiy, madaniy, ilmiy va diniy ahamiyati tahlil qilinadi. Maqolada arab tilining zamonaviy dunyoda va xalqaro munosabatlardagi o'rnini ko'rsatib beriladi. Arab tilining tarixiy va madaniy tomonlari bilan hamda arab tilining ta'lim va ilm-fan sohasidagi o'rnini, arab mamlakatlaridagina emas, balki butun dunyoda muhim ahamiyat kasb etishi va iqtisodiy mavqei, texnologik rivojlanish bilan bog'liq imkoniyatlari o'rganiladi. Arab tili, hozirgi kunda ko'plab xalqaro tashkilotlarda muhim ahamiyatga ega ekanligi. Arab tilidagi zamonaviy san'at va adabiyot asarlarining xalqaro madaniyatga qo'shgan hissasi ham muhim jihat sifatida ko'rib chiqiladi. Umuman olganda maqolada arab tiling zamonaviy jamiyatda qanchalik ahamiyatga ega ekanligi ochib beriladi. Ushbu maqola arab tilini o'rganishga qiziqqan talabalar uchun mo'ljallangan.

Kalit so'z: Arab tili, zamonaviy dunyo, xalqaro munosabatlar, xalqaro diplomatiya, ta'lim va ilm-fan, ilmiy tadqiqot, arab adabiyoti, arab madaniyati.

Аннотация: В данной статье анализируется роль арабского языка в современном мире и его историческое, культурное, научное и религиозное значение. Статья показывает роль арабского языка в современном мире и международных отношениях. Изучаются исторические и культурные аспекты арабского языка, а также его роль в образовании и науке, его значение не только в арабских странах, но и во всем мире, его экономический статус и

возможности, связанные с технологическим развитием. В настоящее время арабский язык имеет большое значение во многих международных организациях. Важным аспектом также рассматривается вклад современных произведений искусства и литературы на арабском языке в международную культуру. В целом, статья раскрывает важность арабского языка в современном обществе. Данная статья предназначена для студентов, интересующихся изучением арабского языка.

Ключевые слова: арабский язык, современный мир, международные отношения, международная дипломатия, образование и наука, научные исследования, арабская литература, арабская культура.

Arab tili dunyo madaniy merosining muhim qismi bo'lib, insoniyat tarixida alohida ahamiyat kasb etgan tillardan biridir. Ushbu til asrlar davomida arab mamlakatlarining rasmiy tilli hisoblanadi va u Qur'oni Karimning tili, islom dinining ajralmas qismi bo'lib, musulmon olamining diniy hayotida asosiy vosita bo'lib kelgan. Islom dini tarqalishi va xalifaliklarning kengayishi bilan arab tili butun musulmon olamining adabiy, ilmiy va diplomatik tili sifatida rivojlangan. Ayniqsa, VIII-XII asrlar oralig'ida arab tilida yaratilgan ilmiy va falsafiy asarlar Yevropa Uyg'onish davriga ham katta ta'sir ko'rsatgan. Nafaqat Yaqin Sharq va Shimoliy Afrika hududlarida, balki keng islom olamida ham aloqa va ilm-fan tili sifatida xizmat qilgan. Ilmiy va madaniy ahamiyati olasak O'rta asrlarda arab tili ilm-fan va falsafa, matematika, astronomiya, tibbiyot va boshqa bir nechta fanlarning rivojlanishiga ulkan hissa qo'shgan. asosiy tili edi. Mashhur olimlar Imom Al-Buhoriy Al-Xorazmiy, Ibn Sino va Al-Farobiy asarlarini arab tilida yozib, dunyo ilm-faniga katta hissa qo'shganlar. a bu G'arbdagi ilm-fan va madaniyat yuksalishiga hissa qo'shdi. Arab tilida yozilgan ilmiy asarlar va tarjimalar G'arb olimlariga yangi bilimlar manbai sifatida xizmat qildi.

Arab tili dunyo tillari orasida o'ziga xos mavqega ega bo'lib, u nafaqat Islom dunyosining asosiy tili, balki ko'plab ilmiy va madaniy yutuqlarning tili sifatida ham ahamiyatlidir. Bugungi globalizatsiya jarayonida arab tilini o'rganish nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki xalqaro aloqalarda muvaffaqiyatga erishish uchun ham muhim omilga aylanmoqda. Arab tili qariyb 1500 yillik tarixga ega bo'lib, bugungi kunda 22 mamlakatda rasmiy til sifatida foydalaniladi va 400 milliondan ortiq inson tomonidan so'zlashiladi.

Birlashgan Millatlar Tashkilotining oltita rasmiy tillaridan biri va Islom Hamkorlik Tashkiloti va boshqa ko'plab xalqaro tashkilotlar arab tilini rasmiy til sifatida qabul qilgan bo'lib. Arab tili xalqaro diplomatiyada, siyosatda, iqtisodiyotda, madaniyatda muhim o'rin tutadi. Arab mamlakatlarining jahon

iqtisodiyotidagi o‘rni va neft resurslari bilan bog‘liq global hamkorliklar arab tilining o‘rganish ahamiyatini oshiruvchi yana bir omil hisoblanadi. Jahon miqyosida arab mamlakatlari bilan olib borilayotgan iqtisodiy va diplomatik aloqalarda arab tilini bilish va tushunish hal qiluvchi ahamiyatga ega bo‘lmoqda. Ayniqsa, Yaqin Sharq mamlakatlaridagi tabiiy resurslarga bo‘lgan ehtiyoj ushbu tilning global iqtisodiy ahamiyatini oshirmoqda. Arab davlatlarining iqtisodiyotdagi o‘rni, xususan, energetika sohasidagi yetakchilik, arab tilining ahamiyatini yanada oshiradi. Masalan, 2023 yil ma’lumotlariga ko‘ra, dunyo neft eksportining qariyb 40 foizi arab davlatlariga to‘g‘ri keladi, bu esa xalqaro savdo va iqtisodiy hamkorlikda arab tilini bilishni zaruratga aylantirmoqda.¹ Shu bilan birga, arab dunyosida turizm sohasining rivojlanishi ham arab tilining o‘ziga xos marketing vositasiga aylanishiga olib kelmoqda. Masalan, Misr, Marokash va Birlashgan Arab Amirliklarida yiliga millionlab turistlar arab tilini o‘rganish ehtiyojini his qilmoqda. Arab tilini o‘rganish o‘tmishdagi bilimlarni chuqurroq anglash va zamonaviy fan va texnologiyalardagi yangiliklarni o‘zlashtirishga xizmat qiladi. Shuningdek zamonaviy dunyoda arab tili so‘zlashuvchilarning onlayn faolligi ortib bormoqda. Arab tilidagi ijtimoiy tarmoqlar, internet platformalari va raqamli media dunyo bo‘ylab millionlab foydalanuvchilarni birlashtirmoqda. Ijtimoiy media platformalarida arab tilidagi kontentning o‘sishi, internetda arab tilidan keng foydalanilishi tilning o‘rganish ahamiyatining asosiy vosita sifatida rivojlanishiga xizmat qilmoqda. Google, Amazon va Microsoft kabi global kompaniyalar arab tilida xizmat ko‘rsatishni kengaytirib, ushbu sohada yangi imkoniyatlarni yaratmoqda. shuningdek, arab tili xalqaro ommaviy axborot vositalarida ham muhim o‘rin tutadi. Arab dunyosidagi yosh avlodlar ham raqamli texnologiyalar yordamida arab tilini yanada ko‘proq va osonroq o‘rganmoqda va ishlatmoqda.

Madaniy jihatdan arab tilida yaratilgan asarlar, filmlar, seriallar va adabiyotlar ham jahon miqyosida o‘z o‘rniga ega bo‘lmoqda. Zamonaviy arab adabiyoti va san’ati nafaqat arab dunyosida, balki boshqa davlatlarda ham qiziqish uyg‘otmoqda. Ko‘plab arab yozuvchilari, shoirlari va san’atkorlari xalqaro miqyosda tan olindi, ularning asarlari turli tillarga tarjima qilinib, jahon madaniy boyligiga katta hissa qo‘shmoqda.

Arab tili dunyodagi eng qadimiy va boy tillardan biridir. U ilm-fan va madaniyat rivojida muhim rol o‘ynagan, ayniqsa, IX-XII asrlarda arab tilida yozilgan ilmiy asarlar butun dunyo faniga katta ta’sir ko‘rsatgan. O‘zbekistonda arab tilini o‘rganishga bo‘lgan qiziqish nafaqat diniy, balki xalqaro aloqalarni rivojlantirish va

---

¹ Said, Khaled. "The Role of Arabic Language in Scientific Research." *Journal of Modern Languages*, vol. 20, no. 3, 2020, pp. 112–130.

xorijiy investitsiyalarni jalb qilish uchun ham muhim e'tibor beriladi. O'zbekiston Respublikasining Prezidenti "chet tillarini o'rganish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2012 – yil 10- dekabrda PQ -1875 - sonli va "O'zbekiston Respublikasid xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish tadbirlari to'g'risida"¹ 2021- yil 19-maydagi PQ -5117 – sonli qarorida xorijiy tillarni o'rganish tizimini isloh qilish, zamonaviy ommabop metodikalardan foydalangan holda xorijiy tillarni o'qitish, xorijiy tillardagi zamonaviy o'quv adabiyotlari bilan ta'minlash va barcha davlat oliy ta'lim muassasalarida faoliyat yuritayotgan xorijiy til o'qituvchilari kamida C1 darajadagi milliy yoki xalqaro sertifikatlarga ega bo'lish rejalari va talablari qo'yildi. Arab tilini bilish ilmiy asarlarni aslida o'rganish, Yaqin Sharq mamlakatlari bilan hamkorlik qilish va xalqaro biznesda muvaffaqiyatga erishish uchun muhim omil hisoblanadi. Shu sababli, arab tilini o'rganish zamonaviy dunyoda yangi imkoniyatlar eshigini ochadi.

Arab tilini o'rganish nafaqat tarixiy va diniy merosni anglash, balki zamonaviy fan, texnologiyalar va xalqaro aloqalarga integratsiyalashish uchun ham muhimdir. Bu tilni o'rganish shaxsiy va professional muvaffaqiyatlarni ta'minlash uchun zamonaviy dunyoning ajralmas qismiga aylanmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sh.Mirziyoyev. «O'zbekiston Respublikasida xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida» 2021 yil 19 may PQ-5117. <https://lex.uz/docs/-5426736>

2. Mamatqulov, A. (2018). "O'zbek mumtoz va zamonaviy adabiyotini xalqaro miqyosda o'rganish va targ'ib qilishning dolzarb masalalari".

3. Sadiqov Z., Abdurahmonova D. Tarjimashunoslik terminlarining ko'p tili lug'at ma'lumotnomasi. – Namangan, 2017.

O'ZBEK ARABSHUNOSLIGI DARG'ALARI

Usmonova Dilafroz

Oriental universiteti Arab tili filologiyasi fakulteti

talabasi

Ilmiy rahbar: Tillar-1 kafedrasi o'qituvchisi Sevara Chimpolatova

---

^{1 1} O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2021 – yil 19- maydagi PQ-5117 – sonli qarori [//https://lex.uz/docs/5426736](https://lex.uz/docs/5426736)